

## Literaturanmeldelser.

**Gunnar Andersson: Vårt dagliga bröd. Näringsväxterna i världsproduktionen. Stockholm 1916. 192 Sider og 32 Illustrationer.**

Menneskets vigtigste Næringsmidler stammer fra Planteriget, og ser vi nøjere til, er det egentlig Tilfældet med næsten al vor Næring, idet saa at sige alle de Dyr, vi spiser, er planteædende. Det ligger derfor lige for, at en Professor i Geografi ved en Handelshøjskole holder Forelæsninger over Planterigets Raaprodukter, et af de vigtigste Emner indenfor den økonomiske Geografi. Naar saa vedkommende Geografi-Professor oven i Købet tidligere var Botaniker, ligger Emnet særlig naturligt for ham.

Prof. Andersson er en velkendt Skribent indenfor den botaniske og geografiske Verden her i Norden; han kan se tilbage paa en stor og broget sammensat literær Produktion. Karakteristisk for hans hele Forfatterskab er hans Evne til at lægge Stoffet klart til Rette og til at give det en let læselig Form. Disse gode Egenskaber viser sig ogsaa i foreliggende lille Bog, der er en Oversigt over Verdens vigtigste Plantenæringsmidler og deres Produktionsforhold.

Bogens Indhold er forøvrigt mangesidet. Vi faar først et Par botaniske Forelæsninger over, hvorfor Planterne samler Oplagsnæring, hvorfor denne kan være Næring for Menneskene, og endvidere hvordan Planterne selv ernærer sig, samt hvad vi kan gøre for at give dem de bedst mulige Trivselsforhold. Botanisk er ogsaa et Afsnit om Kulturplanternes Opstaaen og Menneskets Arbejde for at skaffe sig stadig mere udbyttegivende Sorter (herunder berøres Spørgsmaalet om »Arternes Oprindelse«). Man vil maaske forbavses, naar man hører, at der blandt de over 100,000 højere Planterarter, som man kender Jorden over, kun findes højest 450 Kulturplanter (Prydplanter ikke medregnede), og at man rolig kunde lade omtrent Halvdelen af disse forsvinde, uden at det vilde genere Menneskene i nogen videre Grad. Paa den anden Side staar og falder Menneskets Kultur med Dyrkningen af en Snes Stykker, der saaledes i egentligste Forstand er nødvendige Kulturplanter.

De følgende Afsnit behandler hovedsagelig Verdenskulturen af disse faa Planter. Vi faar, for blot at nævne nogle af de vigtigste Emner, udmærkede og omfattende Oplysninger om Verdens Kornkamre (Nord- og Syd-Amerika, Sibirien og Øst-Europa, Australien). Tropernes enorme Betydning for Produktion af Næringsmidler (Ris, Rørsukker etc.) ses i Sammenhæng med Klima, Jordens Frodighed og Befolkningen. Plantefedt som Menneskenæring faar et særskildt Kapitel, hvorunder først og fremmest Kokospalmens Frugter (Kopra) og deres Betydning bl. a. for Margarinefremstillingen indgaaende behandles.

Det sidste, ikke mindst interessante Kapitel har særlig national Adresse, idet det handler om Sveriges Ernæringsspørgsmaal i Forhold til Verdens Produktion af Næringsstoffer, med andre Ord: svensk Ernæringspolitik.

C. H. Ostenfeld.

»Die Gebirgsgruppe Bogdo-Ola« in östlichen Tian-Schan von Gottfried Merzbacher unter Mitarbeit von P. Groeber und mit Beiträgen von G. Glungler, Fr. Lex, Jul. Schuster, Maurice Leriche, Otto M. Reis u. Boris Fedtschenko. Abh. der Kgl. bayrischen Akademie der Wissenschaften. München 1916. Mathematisch-physikalische Klasse XXVII. Band, 5 Abhandlung.

Det er en almindelig kendt Sag, at Tyskerne har bragt det geografiske Fag og den geografiske Forskning store Ofre og vist den overordentlig stor Interesse. Tyske Forskere var før Krigen i Arbejde rundt om i alle Verdensdele, og fortrinlige Resultater hjembragtes. Medens deres egentlige Førstehaand-Opdagelser mest er foregaaet i Afrika, er den tyske Forskning først begyndt i Indre-Asien efter andre Nationers første foreløbige Undersøgelser. I Slutningen af det 19' og især i det 20' Aarh. har imidlertid et ikke ringe Antal tyske geografiske Rejsende haft deres Opmærksomhed rettet paa disse Egne og udført en betydelig Del Detailarbejder af stor Interesse. Den Del af Indre-Asien, der i nærværende Værk har været Forskningsobjektet, er Tian-Schan eller Himmelbjærgene, der rager højt